

Souhrn (hlavní rozdíly)

- Island je malý ostrovní stát s ~0,4 milionu obyvatel, silně závislý na obnovitelné energii (geotermální + voda), rybolovu a turismu; vysoké HDI a velmi vysoký HDP na obyvatele. [Wikipedia](#) +1
- Česká republika (Czechia) je středoevropský vnitrozemský stát ~11 milionů obyvatel s průmyslovou ekonomikou (automobilový průmysl, strojírenství), člen EU a významný producent elektřiny (jádro + uhlí). [Wikipedia](#) +1

1) Zeměpis a klima

Island

- Rozloha: ~103 000 km², velmi nízká hustota osídlení; krajina sopečná, ledovce, sopky, geotermální oblasti. Ostrov na Středním Atlantickém hřbetu, častá seismická a sopečná aktivita. Klima: subarktické/oceánské, vliv Golfského proudu — mírnější zimy než očekáváno podle zeměpisné šířky. [Wikipedia](#)

Česko

- Rozloha: ~78–79 tis. km²; vnitrozemské, rozmanitý reliéf (nížiny, pohoří – Krkonoše, Šumava). Klima: mírné kontinentální – čtyři roční období, chladnější zimy a teplá léta. [Wikipedia](#)

Důsledky: Island má extrémní přírodní zdroje (geotermie, hydro) a velké přírodní atrakce; Česko má výhodu v poloze v srdci Evropy (doprava, trhy, logistika).

2) Demografie

- Počet obyvatel:** Island ~0,4 mil. (cca 399–405 tis.), Česko ~10,8–11,0 mil. (vývoj 2024–2025). Hustota: Island velmi nízká (~4 ob./km²), Česko ~130–140 ob./km². [Worldometer](#) +1
- Věková struktura:** Obě země stárnou, ale demografické tlaky (podpora důchodového systému) jsou v Česku výraznější kvůli větší starší populaci absolutně. Migrace: Island má vysokou imigraci (pracovníci v turistice, službách), Česko má také příliv zahraničních pracovníků (EU, Ukrajina).

Důsledky: Česko čelí většímu tlaku na veřejné finance (především důchody, zdravotnictví) jen z důvodu větší populace a podílu starších lidí v absolutních číslech.

3) Politika a mezinárodní vztahy

Island

- Parlamentní systém, prezidentská funkce spíše reprezentativní. Není členem EU; je členem EFTA/EEA a NATO. Island nemá stálou armádu (obranou spolupráce s NATO a USA). Vnitropoliticky – relativně stabilní, koaliční vlády. Reuters (2024/2025) zmínily politické změny a plány referenda o EU. [Wikipedia](#) +1

Česko

- Unitaristická parlamentní republika; člen EU (od 2004) a NATO (od 1999). Prezident (v ČR spíše reprezentativní, ale s některými pravomocemi) a vláda s premiérem. Vnitřní politická scéna je pluralitní, s častými koalicemi. [Wikipedia](#)

Důsledky: Česko je pevně integrováno do EU/NATO struktur (pravidla, fondy, trhy). Island má blízké vztahy s EU přes EEA, ale suverenity co do měny a některých politik je větší.

4) Ekonomika a finance

Velikost a bohatství

- **HDP na obyvatele:** Island patří mezi nejbohatší země na obyvatele (HDP/hlavu velmi vysoké — desetitisíce USD; odhady 2024–2025 ukazují nominální GDP per capita v řádu ~80–90 tis. USD podle IMF/World Bank). Česko má HDP/hlavu výrazně nižší (řádově ~30–50 tis. USD v závislosti na metrice PPP vs nominál). [data360.worldb...](#) +1
- **Struktura:** Island: služby (turismus), rybolov, aluminium/kovový průmysl (elektrárny + energeticky náročné zpracování), IT a služby. Česko: průmysl (automobilový průmysl, strojírenství), služby, exportně orientovaná ekonomika (silný export do EU). [Obchodní správa](#) +1

Měna a centrální banka

- Island: islandská koruna (ISK) — volatilnější, malý devizový trh; centrální banka (Central Bank of Iceland) vede politiku ovlivněnou turismem a importní/energetickou strukturou.
- Česko: česká koruna (CZK) — hlavní měna, ČNB (Česká národní banka) vedení měnové politiky (členský stát EU, ale ne eurozóna).

Bankovní sektor & fiskální situace

- Obecně obě ekonomiky mají solidní bankovní systémy; Island se po krizi 2008 výrazně reformoval. Fiskální pozice se liší cyklicky (turismus v Islandu způsobuje větší kolísání). Česko má větší státní výdaje v absolutních číslech a v posledních letech řeší demografický tlak (reforma důchodů). [Reuters](#) +1

Důsledky: Na obyvatele je Island bohatší, ale ekonomika je náchylnější na externí šoky (turismus, ceny energie/kovů). Česko má silnější výrobní základnu a lepší pozici jako exportér v rámci Evropy.

5) Průmysl a energetika

Island

- Dominantní zdroj energie: OBNOVITELNÉ — geotermální a vodní zdroje zabezpečují prakticky celou výrobu elektřiny a ~85 % primární energie. Díky tomu má Island nízké ceny elektřiny (pro průmysl) a láká energeticky náročné provozy (hliník). Turismus a rybolov jsou klíčové pro export. [Wikipedia](#) +1

Česko

- Energetika: mix – uhlí (historicky významné), jádro (významný podíl elektřiny z jaderných bloků), plyn a rostoucí podíl OZE (vítr, solár). V roce 2022 ~44 % elektřiny z uhlí a ~37 % z jaderných zdrojů (údaje IEA/World Nuclear). Plán odklonu od uhlí do 2030–2033 a budování malých modulárních reaktorů (SMR) v diskusi/plánech. [world-nuclear.org](#)

Důsledky: Island může nabídnout obnovitelnou, levnou elektřinu; Česko prochází energetickou transformací (od uhlí k jádru + OZE), což má velký průmyslový dopad.

6) Vzdělání

Island

- Menší systém, vysoká úroveň vzdělání, dobré mezinárodní výsledky v životní spokojenosti, vysoká míra terciárního vzdělání na obyvatele. Vzdělávací systémy jsou flexibilní a orientované na malé, diferenciované programy (silné univerzity v Reykjavíku – University of Iceland). [Wikipedia](#)

Česko

- Silná vzdělanostní tradice (technické univerzity, školství s vysokou úrovní matematiky a technických oborů). Vysoký podíl absolventů technických a středních odborných škol (duální vzdělávání). Účast v PISA a dalších srovnáních – výsledky středně vysoké v porovnání s OECD. (OECD / Eurostat data k dispozici). [OECD](#)

Důsledky: Oba systémy poskytují solidní základy; Česko má výhodu v širší odborného a technického vzdělání (a absolventů pro průmysl), Island benefit z menšího systému a silné vazby výzkum–průmysl v některých oblastech (geotermie, klimatologie, rybolov).

7) Zdravotnictví

Island

- Univerzální zdravotní systém financovaný veřejně; vysoká dostupnost výkonů, dobré výsledky (vysoká očekávaná délka života, nízká nemocnost v některých ukazatelích). Malý systém — výhoda rychlé koordinace, nevýhoda menších specializovaných kapacit. [Wikipedia](#)

Česko

- Univerzální systém zdravotního pojištění (povinné zdravotní pojištění), dobré základní pokrytí, silné nemocniční zázemí; problémem jsou fronty, kapacity ve specializované péči a personální nedostatek v některých oblastech. Life expectancy ČR: kolem 77–79 let (rozdíly muži/ženy). [datadot](#)

Důsledky: Kvalita základní péče je v obou zemích vysoká; Island má výhodu menších vzdáleností a rychlé koordinace, Česko výhodu větší sítě nemocnic a specialistů.

8) Penzijní zabezpečení

Island

- Trojpilířový systém: veřejné (sociální zabezpečení), povinné/široce rozšířené zaměstnanecké penzijní fondy (occupational pension funds — silné a kolektivně spravované), a dobrovolné doplňkové spoření. Systém je považován za robustní a vyvážený. [government.is](#)

Česko

- Hlavní pilíř: průběžný (pay-as-you-go) systém veřejných penzí; v posledních letech probíhají (a proběhly) reformy a diskuze o důchodovém věku, výplatách a možnosti částečných kapitálových pilířů. V roce 2024 vláda schválila opatření k posunu důchodového věku a úsporám ve veřejných výdajích. Celkový tlak: stárnutí populace a udržitelnost veřejných financí. [European Com...](#) +1

Důsledky: Islandův kombinovaný model (silné zaměstnanecké fondy) nabízí vyšší diversifikaci zdrojů pro důchodce; Česko spoléhá více na průběžný veřejný systém a proto provádí reformy.

9) Zdraví veřejné finance, daně a životní náklady

- Daně:** Česko i Island mají progresivní/paušální prvky v daňových systémech; konkrétní sazby (DPH, daně z příjmu) se liší — ČR má například 15–23 % sazby DPH (základní/standardní), Island má také více sazeb včetně spotřebních daní.
 - Životní náklady:** Island je jednu z dražších zemí Evropy pro život (vysoké ceny potravin, služeb, bydlení), i když reálné mzdy jsou vysoké. Česko má podstatně nižší ceny (potraviny, služby, bydlení), ale i nižší průměrné mzdy.
Důsledek: Island = vyšší nominální mzdy i ceny; Česko = nižší ceny, nižší průměrné mzdy — kupní síla závisí na konkrétním porovnání (PPP).
-

10) Pracovní trh a nezaměstnanost

- **Island:** nízká nezaměstnanost (obvykle kolem nízkých jednotek %), velká poptávka v sektorech služeb/turismu a rybolovu v sezónách.
- **Česko:** nezaměstnanost obvykle nízká (v porovnání s EU průměrem), ale s regionálními rozdíly; silná poptávka po kvalifikovaných pracovnících v průmyslu a IT. (OECD/Eurostat data). [OECD](#)

11) Životní prostředí a rizika

- **Island:** silné zaměření na obnovitelné zdroje a nízké emise v elektřině; rizika: sopečné erupce, zemětřesení, vliv turismu na ekosystémy.
- **Česko:** problém znečištění ovzduší v minulosti (uhlí), postupný přechod k čistší energetice; rizika: průmyslová zátěž, potřeba rekultivace, ale i klimatické změny ovlivňující zemědělství a povodně.

12) Turismus a kultura

- **Island:** turismus zásadní (nápor návštěvníků na omezené infrastrukturu), významná kultura kolem přírody, literatura, hudba.
- **Česko:** silný kulturní a historický turistický ruch (Praha, historická města), širší nabídka kulturních památek a kulturní infrastruktury.

13) Hlavní výzvy do budoucna

Island: diverzifikovat ekonomiku mimo turistiku a hliník, řešit dopady geopolitických/energetických cen, udržet ekosystémy.
Česko: zvládnout demografický tlak na důchody a zdravotnictví, přechod energetického mixu (od uhlí k jádru + OZE), přechod průmyslu k zelenějším technologiím.

Přehledná tabulka (klíčová fakta)

Položka	Island	Česká republika
Rozloha (km²)	≈ 103 000 km². Wikipedia	≈ 78–79 000 km². Wikipedia
Počet obyvatel	≈ 0.4 mil. (≈ 399–405 tis.). Worldometer +1	≈ 10.8–11.0 mil. (2024–2025 odhady). Wikipedia
Hustota obyvatel	~3–4 ob./km². Wikipedia	~130–140 ob./km². Wikipedia
HDP (nom.) / celkem (přibližně)	≈ \$33–35 mld. (2024–2025 odhady). countryeconomy.com	≈ \$340 mld. (2024 odhady). Wikipedia
HDP na obyvatele (nom.)	Velmi vysoké: řádově \$80–90k na hlavu (2024/25 odhady). data360.worldbank.org	Nižší: řádově \$30–35k na hlavu (nominální, 2024 odhady). Wikipedia

Položka	Island	Česká republika
Human Development Index (HDI)	Velmi vysoký (mezi nejlepšími; 0.97 řádově). WHO Evropské z...	Vysoký (≈ 0.91; top 30–40). Wikipedia
Life expectancy (očekávaná délka života)	Vysoká (řádově koncem 70.–80. let v závislosti na pohlaví). Wikipedia	Okolo 77–79 let (muži/ženy rozdíl). datadot
Hlavní průmysly / export	Rybolov, turistika, energeticky náročné zpracování (hliník), služby. Obchodní správa	Automobilový průmysl, strojírenství, chemie, elektrotechnika, služby. Wikipedia +1
Energetika (elektřina)	Téměř 100% z obnovitelných (geotermální + hydro); ~85% primární energie z OZE. Wikipedia +1	Smíšený: významný podíl uhlí + jádro; v roce 2022 uhlí ~44% výroby, jádro ~37% (IEA / World Nuclear). world-nuclear.org
Měna	ISK (islandská koruna)	CZK (česká koruna)
EU člen	Ne (EEA/EFTA členství, EEA dohody)	Ano (od 2004). Wikipedia +1
NATO člen	Ano (zakládající člen / členství). Wikipedia	Ano (od 1999). Wikipedia
Penzijní systém	Trojpilířový: veřejné + silné zaměstnanecké fondy + doplňkové spoření. government.is	Převážně průběžný veřejný systém (pay-as-you-go); probíhající reformy (zvyšování věku, úpravy). European Com... +1
Zdravotnictví	Univerzální, veřejně financované; vysoká kvalita základní péče. Wikipedia	Univerzální systém povinného pojištění; dobrá síť nemocnic, tlaky na kapacity. datadot
Turistický ruch	Velmi významný (počet návštěvníků často >> populace). Obchodní správa	Silný kulturní/těžký turistický ruch (Praha → hlavní magnet). Wikipedia

Závěrečné poznámky a doporučení

- Pokud porovnáváte **kvalitu života**: Island má extrémně vysoké HDI a vysoké příjmy na obyvatele, ale i vysoké životní náklady; Česko nabídne velmi dobrou kvalitu života s nižšími náklady a výhodnou polohou v Evropě.
- Pokud řešíte **energetiku / investice**: Island = zajímavá volba pro energeticky náročné provozny a projekty spojené s geotermální energií; Česko = silná průmyslová základna, velký trh a dodavatelské řetězce v Evropě.
- Pokud jde o **důchodové zabezpečení**: islandský model s povinnými zaměstnaneckými fondy dává vyšší diversifikaci oproti klasickému průběžnému modelu ČR.